

Nr 462.

Godkänd av första kammaren den 28 juni 1941.

Godkänd av andra kammaren den 28 juni 1941.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående statsregleringen för budgetåret 1941/42.

(Statsutskottets memorial nr 219.)

Till KONUNGEN.

Driftbudgeten.**I. Inkomster.**

I propositionen nr 1 angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1941/42 har Kungl. Maj:t, under åberopande av det propositionen under rubrik »Inkomster å driftbudgeten» bifogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslagit riksdagen, bland annat, att upptaga inkomster å driftbudgeten i riksstaten för budgetåret 1941/42 till sammanlagt belopp av 2,081,645,900 kronor.

I en den 23 maj 1941 dagtecknad proposition nr 293 har Kungl. Maj:t sedermera *dels* — med ändring av i statsverkspropositionen framlagda förslag såvitt avser upptagande i riksstaten för budgetåret 1941/42 av nedan angivna inkomstitlar — föreslagit riksdagen att i nämnda riksstat beräkna dessa inkomstitlar sålunda:

Inkomst- och förmögenhetsskatt, <i>bevillning</i>	kronor	415,000,000
Värnskatt, <i>bevillning</i>	»	260,000,000
Tullmedel, <i>bevillning</i>	»	140,000,000
Allmän omsättningsskatt, <i>bevillning</i>	»	220,000,000
Skatt å läskedrycker, <i>bevillning</i>	»	8,000,000
Inkomster vid karolinska sjukhuset	»	3,565,000
Övriga diverse inkomster	»	5,000,000
Statens järnvägar	»	70,000,000;

dels — med ändring av det i statsverkspropositionen framlagda förslaget — föreslagit riksdagen besluta att i nämnda riksstat under rubriken skatter upptaga en ny inkomstitel sålunda:

Varuskatt, *bevillning* kronor 25,000,000;

samt att ur riksstaten utesluta inkomstiteln industrisockerskatt;

dels ock föreslagit riksdagen att i nämnda riksstat under rubriken uppbörd i statens verksamhet upptaga en ny inkomstitel sålunda:

Avgifter för kontroll å radiologiskt arbete kronor 90,000.

Kungl. Maj:t har vidare i en den 7 mars 1941 dagtecknad proposition nr 158 föreslagit riksdagen — med ändring av den i statsverkspropositionen gjorda inkomstberäkningen, i vad angår överskott å försvarsväsendets fastighetsfond — att i riksstaten för budgetåret 1941/42 upptaga följande inkomstitlar sålunda:

Försvarsväsendets fastighetsfond:

1. Arméförvaltningens delfond	kronor 3,200,000
2. Marinförvaltningens delfond	» 2,400,000
3. Flygförvaltningens delfond	» 1,200,000.

Ytterligare har Kungl. Maj:t i en den 28 februari 1941 dagtecknad proposition nr 160 föreslagit riksdagen — med ändring av den i statsverkspropositionen gjorda inkomstberäkningen i vad angår överskottet av byggnadsstyrelsens delfond av statens allmänna fastighetsfond — att i riksstaten för budgetåret 1941/42 upptaga följande inkomstitel sålunda:

Statens allmänna fastighetsfond:

4. Byggnadsstyrelsens delfond	kronor 7,236,000.

Egentliga statsinkomster.

1:o) **Skatter.** Vad angår de enligt Kungl. Maj:ts förslag bland egentliga statsinkomster under rubriken skatter upptagna inkomstitlarna, har riksdagen i särskild skrivelse anmält sina beslut.

I enlighet med riksdagens sålunda anmälda beslut rörande beräkningen av skatteinkomsterna har riksdagen i riksstaten för budgetåret 1941/42 bland egentliga statsinkomster under rubriken skatter upptagit följande inkomstitlar sålunda:

	Kronor	Kronor
Inkomst- och förmögenhetsskatt	425,000,000	
Värnskatt	265,000,000	
Krigskonjunkturskatt	35,000,000	

	Kronor	Kronor
Särskild skatt å förmögenhet.....	27,000,000	
Utskiftningsskatt och ersättningsskatt.....	1,000,000	
Bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter	100,000	
Stämpelmedel	55,000,000	808,100,000
Automobilskattemedel:		
a) Fordonsskatt	kronor 20,000,000	
b) Bensinskatt	» 5,000,000	25,000,000
Tullmedel	140,000,000	
Allmän omsättningsskatt	220,000,000	
Varuskatt	25,000,000	
Tillläggsskatter å bensin	10,000,000	
Accis å silke	2,800,000	
Accis å margarin och vissa andra fettvaror.....	35,000,000	
Skatt å kaffe.....	10,000,000	
Tobaksskatt	160,000,000	
Brännvinstillverkningskatt	10,000,000	
Rusdrycksförsäljningsmedel:		
Partihandelsbolag	4,000,000	
Detaljhandelsbolag	18,000,000	
Omsättnings- och utskänkningsskatt å spritdrycker	180,000,000	
Omsättningsskatt å vin	8,000,000	
Maltdrycksskatt	40,000,000	
Skatt å läskedrycker	8,000,000	
Statlig nöjesskatt	10,000,000	880,800,000
		<u>Summa kronor 1,713,900,000.</u>

2:o) **Uppbörd i statens verksamhet.** Inkomsterna under uppbörd i statens verksamhet har riksdagen ansett böra upptagas enligt statsverkspropositionen med iakttagande dock att, i enlighet med vad som i propositionen nr 293 föreslagits, inkomsttiteln inkomster vid karolinska sjukhuset höjts med 40,000 kronor till 3,565,000 kronor samt dessutom upptagits en ny inkomsttitel, benämnd avgifter för kontroll å radiologiskt arbete, och under denna titel beräknats ett belopp av 90,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen i riksstaten för budgetåret 1941/42 under rubriken uppbörd i statens verksamhet upptagit följande inkomsttitlar sålunda:

Vattendomstolsavgifter	kronor	60,000
Inkomst vid fångvården	»	525,000
Inkomster vid statens uppfostringsanstalt å Bona.....	»	40,000

Inkomster vid sjökarteverket	kronor	100,000
Inkomster vid garnisonssjukhusen	»	1,120,000
Inkomster vid militärapoteket	»	360,000
Bidrag till riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet	»	1,700,000
Bidrag till pensionsstyrelsen	»	32,000
Inkomster vid statens tvångsarbets- och alkoholistanstalter	»	150,000
Inkomster vid statens skyddshem	»	225,000
Inkomster vid statens bakteriologiska laboratorium	»	400,000
Inkomster vid statens rättskemiska laboratorium	»	15,000
Inkomster vid statens farmaceutiska laboratorium	»	70,000
Inkomster vid statens sinnessjukhus	»	14,900,000
Inkomster vid statens uppfostringsanstalter för sinnesslöa	»	55,000
Inkomster vid statens anstalt för fallandesjuka	»	235,000
Inkomster vid statens institut för folkhälsan	»	60,000
Avgifter för besiktning av motorfordon	»	700,000
Avgifter för registrering av motorfordon	»	850,000
Bidrag till statens bränslekontrollerande verksamhet ..	»	15,000
Inkomster vid länsarkitektsinstitutionen	»	570,000
Avgifter för kontroll å handeln med skattefri sprit m. m.	»	41,000
Inkomster av myntning och justering	»	3,000,000
Kontrollstämpelmedel	»	200,000
Bidrag till bank- och fondinspektionen	»	120,000
Bidrag till sparbanksinspektionen	»	100,000
Bidrag för tillsyn över sparbankerna	»	200,000
Inkomster vid tandläkarinstitutet	»	200,000
Inkomster vid karolinska sjukhuset	»	3,565,000
Avgifter för kontroll å radiologiskt arbete	»	90,000
Inkomster vid serafimerlasarettet	»	2,100,000
Terminsavgifter från läroverken m. m.	»	1,325,000
Avgifter för granskning av biografbilder	»	150,000
Inkomster av lantbruksingenjörförrättningar	»	150,000
Inkomster vid statens veterinärbakteriologiska anstalt ..	»	200,000
Inkomster vid statens centrala frökontrollanstalt	»	250,000
Inkomster vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt ..	»	30,000
Avgifter för prisreglering på jordbrukets område	»	100
Inkomster vid rikets allmänna kartverk	»	50,000
Inkomster vid statens meteorologisk-hydrografiska anstalt	»	70,000
Avgifter för statskontroll å krigsmaterieltillverkningen..	»	30,000
Inkomster vid statens provningsanstalt	»	400,000
Inkomster vid flygtekniska försöksanstalten	»	100,000
Fyr- och båkmedel	»	3,000,000
Lotspenningar	»	5,000,000

Inkomster vid statens skeppsprovninganstalt	kronor	50,000
Patent- och varumärkes- samt registreringsavgifter	»	1,800,000
Avgifter för registrering i förenings- m. fl. register	»	70,000
Bidrag till försäkringsinspektionen	»	175,000
Vissa licensavgifter m. m.	»	2,000,000
		<hr/>
	Summa kronor	46,648,100.

3:o) **Folkpensionsavgifter.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen *dels* beslutat 1) att fortsatt fondering av medel i folkpensioneringsfonden i enlighet med den av Kungl. Maj:t och riksdagen fastställda planen för fondens användning icke skall äga rum; 2) samt att fonden skall upptagas till redovisning såsom statlig kapitalfond, *dels ock* i riksstaten för budgetåret 1941/42 upptagit följande inkomsttitel:

Folkpensionsavgifter kronor 45,000,000.

4:o) **Diverse inkomster.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen beslutat, att diverse inkomster skola i riksstaten för budgetåret 1941/42 upptagas sålunda:

Bötesmedel	kronor	2,500,000
Totalisatormedel	»	1,000,000
Tipsmedel	»	5,000,000
Lotterimedel	»	15,000,000
Övriga diverse inkomster	»	5,000,000
		<hr/>
	Summa kronor	28,500,000.

I följd av vad sålunda beslutats äro de *egentliga statsinkomsterna* i riksstaten uppförda med ett belopp av 1,834,048,100 kronor.

Inkomster av statens kapitalfonder.

5:o) **Statens affärsverksfonder.** Beträffande inkomsterna av statens kapitalfonder, i vad angår statens affärsverksfonder, skall enligt riksdagens redan fattade beslut postverkets inkomst såsom bevillning upptagas till ett belopp av 10,000,000 kronor. Riksdagen har ansett, att inkomsterna från övriga affärsverk böra upptagas i enlighet med statsverkspropositionens förslag, dock att, på sätt i propositionen nr 293 föreslagits, inkomsten från statens järnvägar höjts med 10,000,000 kronor till 70,000,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen i riksstaten för budgetåret 1941/42 under inkomst av statens kapitalfonder och rubriken statens affärsverksfonder uppfört följande inkomsttitlar sålunda:

Postverket, <i>bevillning</i>	kronor	10,000,000
Telegrafverket	»	36,000,000
Statens järnvägar	»	70,000,000
Statens vattenfallsverk	»	23,500,000
Domänverket	»	10,000,000
		Summa kronor 149,500,000.

6:o) **Riksbanksfonden.** Beträffande statens andel i vinsten från riksbanken för år 1941, vilken andel är avsedd att inlevereras under budgetåret 1941/42, tillkommer det bankoutskottet vid 1942 års riksdag att avge förslag. I avvaktan härpå har riksdagen, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, under rubriken riksbanksfonden i riksstaten för budgetåret 1941/42 såsom vinst från riksbanken upptagit ett belopp av 10,000,000 kronor.

7:o) **Statens allmänna fastighetsfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen under rubriken statens allmänna fastighetsfond i riksstaten för budgetåret 1941/42 upptagit följande inkomstposter, nämligen

Fångvårdsstyrelsens delfond	kronor	380,000
Utrikesdepartementets »	»	257,000
Medicinalstyrelsens »	»	1,927,000
Byggnadsstyrelsens »	»	7,236,000
Generaltullstyrelsens »	»	26,000
Uppsala universitets »	»	202,000
Lunds universitets »	»	147,000
Karolinska sjukhusets »	»	395,000
Lotsstyrelsens »	»	33,000
		Summa kronor 10,603,000.

8:o) **Försvärsväsendets fastighetsfond.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen under rubriken försvärsväsendets fastighetsfond i riksstaten för budgetåret 1941/42 upptagit följande inkomstposter, nämligen

Arméförvaltningens delfond	kronor	3,200,000
Marinförvaltningens »	»	2,400,000
Flygförvaltningens »	»	1,200,000
		Summa kronor 6,800,000.

9:o) **Statens utlåningsfonder.** Inkomsterna under statens utlåningsfonder har riksdagen ansett böra uppföras i enlighet med statsverkspropositionen. Riksdagen får anmäla, att inkomsterna av statens kapitalfonder, vad angår överskott å statens utlåningsfonder, i riksstaten för budgetåret 1941/42 upptagits sålunda:

Statens bostadslånefond	kronor	320,000
Lånefonden för tjänstemannasamhället vid Mörby	»	45,000
Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer	»	800,000
Lånefonden för bostadsbyggande i städer och stadliknande samhällen	»	500,000
Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden	»	296,000
Lånefonden för lantarbetarbostäder	»	5,000
Statens bosättningslånefond	»	550,000
Lånefonden för anskaffning av motorvagnar m. m. åt enskilda järnvägar	»	51,000
Vattenkraftslånefonden	»	175,000
Luftfartslånefonden	»	2,000
Statens lånefond för universitetsstudier	»	100
Studielånefonden	»	45,000
Lånefonden för inköp av ädla avelsston	»	100
Lånefonden för inköp av avelshingstar av ardenerras ..	»	100
Lånefonden för inköp av avelsston av nordsvensk ras ..	»	100
Statens kaninavelslånefond	»	100
Statens fjäderfållånefond	»	1,300
Gödselvårdslånefonden	»	55,000
Statens kalkbrukslånefond	»	9,600
Statens fruktodlingslånefond	»	100
Statens mejerilånefond	»	75,000
Jordbrukets maskinlånefond	»	55,000
Spannmålslagerhusfonden	»	100,000
Spannmålskreditfonden	»	100
Statens sekundärlånefond för jordbrukare	»	500,000
Statens slakterilånefond	»	15,000
Kraftledningslånefonden	»	150,000
Egnahemslånefonden	»	8,000,000
Jordförmedlingsfonden	»	100
Arrendelånefonden	»	100
Arbetarsmåbrukslånefonden	»	100
Västerbottens och Norrbottens nybygges- och bostadsförbättringslånefond	»	4,000
Kolonisternas kreaturs- och redskapslånefond	»	600
Statens avdikningslånefond	»	1,400,000
Täckdikningslånefonden	»	175,000
Allmänna nyodlingsfonden	»	2,300
Norrländska nyodlingsfonden	»	700
Fiskerilånefonden	»	115,000
Statens fiskredskapslånefond	»	100
Kommunskogslånefonden	»	1,000

Virkesmätningsslånefonden	kronor	100
Lånefonden för inköp av gasgeneratorer för motordrift	»	300,000
Hemslöjdslånefonden	»	1,500
Industrilånefonden	»	15,000
Statens hantverkslånefond	»	18,000
Rederilånefonden	»	9,500
Statens lånefond för den mindre skeppsfarten	»	4,000
Statens sekundärlånefond för rederinäringen	»	60,000
		<hr/>
Summa kronor		13,857,700.

10:o) **Fonden för låneunderstöd.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen under rubriken fonden för låneunderstöd i riksstaten för budgetåret 1941/42 såsom inkomst upptagit följande poster, nämligen:

Statskontorets delfond	kronor	650,000
Riksgäldskontorets delfond	»	665,000
		<hr/>
Summa kronor		1,315,000.

11:o) **Fonden för statens aktier.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framställda förslag har riksdagen i riksstaten för budgetåret 1941/42 under inkomster av statens kapitalfonder och rubriken fonden för statens aktier upptagit följande inkomsttitlar sålunda:

Luossavaara-Kiirunavaara aktiebolag	kronor	15,000,000
Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet	»	1,595,000
Aktiebolaget Jordbrukarbanken	»	1,000,000
Svenska penninglotteriet aktiebolag	»	4,000
Övriga aktiebolag	»	100
		<hr/>
Summa kronor		17,599,100.

12:o) **Statens pensionsfonder.** Med bifall till Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen framlagda förslag har riksdagen i riksstaten för budgetåret 1941/42 under inkomster av statens kapitalfonder och rubriken statens pensionsfonder upptagit följande inkomsttitlar sålunda:

Folkpensioneringsfonden	kronor	30,500,000
Civila tjänstepensionsfonden	»	1,250,000
Militära tjänstepensionsfonden	»	150,000
Allmänna familjepensionsfonden	»	3,700,000
Pensionsfonden för vissa riksdagens verk	»	24,000
		<hr/>
Summa kronor		35,624,000.

13:o) **Diverse kapitalfonder.** Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag har i riksstaten för budgetåret 1941/42 under inkomster av diverse kapitalfonder upptagits ett belopp av 665,000 kronor.

Enligt riksdagens under punkterna 5:o)—13:o) anmälda beslut hava *inkomsterna av statens kapitalfonder* i riksstaten uppförts med ett belopp av 245,963,800 kronor.

Inkomsterna å driftbudgeten hava alltså i riksstaten uppförts med ett sammanlagt belopp av 2,080,011,900 kronor.

II. Utgifter.

14:o) **Utgifter å driftbudgeten.** På grund av riksdagens redan fattade beslut hava utgifterna å driftbudgeten för budgetåret 1941/42 fastställts till följande belopp:

Egentliga statsutgifter:

I. Kungl. hov- och slottsstaterna kronor	1,796,200	
II. Justitiedepartementet »	18,318,100	
III. Utrikesdepartementet »	9,020,200	
IV. Försvarsdepartementet »	575,335,400	
V. Socialdepartementet »	429,209,700	
VI. Kommunikationsdepartementet »	108,808,600	
VII. Finansdepartementet »	68,236,700	
VIII. Ecklesiastikdepartementet »	264,999,700	
IX. Jordbruksdepartementet »	152,910,800	
X. Handelsdepartementet »	23,670,700	
XI. Folkhushållningsdepartementet »	173,106,400	
XII. Pensionsväsendet »	70,848,600	
XIII. Oförutsedda utgifter »	1,000,000	
XIV. Riksdagen och dess verk m. m. »	7,615,300	kronor 1,904,876,400

Utgifter för statens kapitalfonder:

I. Luftfartsfonden kronor	1,164,900	
II. Riksgäldsfonden »	187,200,000	
III. Avskrivning av nya kapitalin- vesteringar »	70,762,900	
IV. Avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster »	2,500,000	kronor 261,627,800
		Summa kronor 2,166,504,200.

I förhållande till statsverkspropositionens beräkningar ha utgifterna å driftbudgeten för budgetåret 1941/42 höjts med 277,438,800 kronor, så gott som helt på grund av särskilda propositioner. Av dessa höjningar belöpa cirka 130 milj. kronor å prisrabatterning å matfett och mjölk samt förmalningser-

sättningar, 30 milj. kronor å prisreglerande åtgärder och prisclearing m. m. för jordbruket samt 40 milj. kronor å vissa arbetspolitiska åtgärder och bostadsbyggande på landsbygden.

Mot de sammanlagda utgifterna å riksstatens driftbudget, 2,166,504,200 kronor, svara beräknade inkomster för budgetåret 1941/42, 2,080,011,900 kronor.

Såsom underskott att avföras å statens budgetutjämningsfond kvarstår alltså ett belopp av 86,492,300 kronor. Vid bedömande av budgetutjämningsfondens verkliga ställning måste man emellertid taga i betraktande de tidigare underskott, varmed denna fond belastats, ävensom behovet av medel för täckning av anslagen å den av 1941 års riksdag fastställda beredskapsstaten. Skulle anslagen å denna beredskapsstat helt tagas i anspråk måste underskottet å fonden den 1 juli 1942 antagas komma att uppgå till cirka 4 miljarder kronor.¹

Uppmärksammas må emellertid i detta sammanhang, att från här avsedda stater täckts eller skola täckas engångsutgifter till försvaret på omkring 3.5 miljarder kronor.

Kapitalbudgeten.

15:o) **Inkomster å kapitalbudgeten.** I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen under rubrik »Kapitalbudgeten. Inkomster» fogade utdraget av statsrådsprotokollet över finansärenden, föreslagit riksdagen att upptaga inkomsterna å kapitalbudgeten i riksstaten för budgetåret 1941/42 sålunda:

Kapitalmedel kronor 296,524,700.

På grund av riksdagens redan fattade beslut hava utgifterna å kapitalbudgeten för nästa budgetår fastställts till 446,289,700 kronor. Under erinran härom får riksdagen anmäla, att riksdagen i anslutning till Kungl. Maj:ts förslag beslutat, att inkomsterna å kapitalbudgeten i riksstaten för budgetåret 1941/42 skola upptagas sålunda:

Kapitalmedel kronor 446,289,700.

¹ Underskottet den 1 juli 1942 å budgetutjämningsfondens kan enligt de upprättade staterna beräknas sålunda:

Underskott vid ingången av budgetåret 1940/41	759	milj. kr.
Utgifter å riksstaten samt tilläggsstaterna för budgetåret 1940/41	3,637	milj. kr.
varifrån böra dragas inkomsterna å samma stater	1,961	
varefter kvarstår ett underskott från budgetåret 1940/41	1,676	
Underskott å riksstaten för budgetåret 1941/42	86	
Om den av 1941 års riksdag fastställda beredskapsstaten för försvarsväsendet m. m. helt tages i anspråk måste härtill läggas	1,535	

Summa underskott milj. kr. 4,056.

16:o) **Utgifter å kapitalbudgeten.** Såsom riksdagen under nästföregående punkt omnämmt komma utgifterna å kapitalbudgeten i riksstaten för budgetåret 1941/42 enligt riksdagens redan fattade beslut att uppföras med ett sammanlagt belopp av 446,289,700 kronor. Detta belopp fördelar sig på olika utgiftsrubriker på följande sätt:

Kapitalinvestering:

I. Statens affärsverksfonder	kronor	134,082,900
II. Luftfartsfonden	»	2,090,100
III. Statens allmänna fastighetsfond	»	11,001,000
IV. Försvarsväsendets fastighetsfond.....	»	79,350,700
V. Statens utlåningsfonder	»	63,665,000
VI. Fonden för låneunderstöd	»	80,750,000
VII. Fonden för förlag till statsverket.....	»	71,850,000
VIII. Diverse kapitalfonder.....	»	3,500,000
		Summa kronor 446,289,700.

I förhållande till statsverkspropositionens beräkningar hava utgifterna på kapitalbudgeten höjts med 149,765,000 kronor. Av detta belopp — vilket helt hänför sig till anslag, äskade i särskilda propositioner — utgöra cirka 100,000,000 kronor anslag för bostadsförsörjningen.

Stockholm den 28 juni 1941.

Med undersåtlig vördnad.